

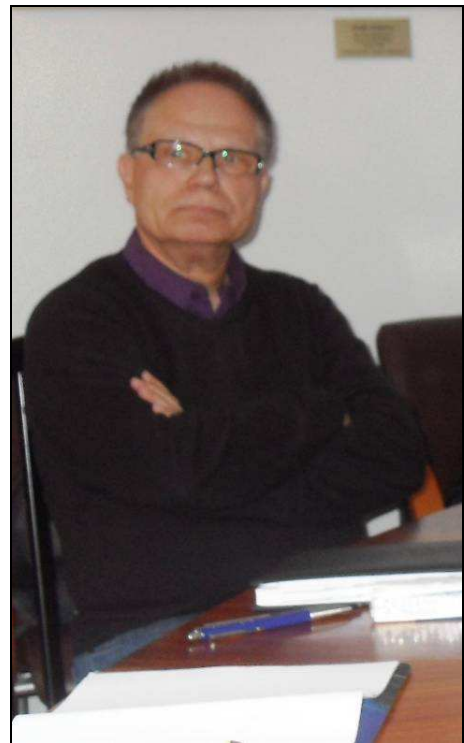
Królowa Wisła

Wisła, niewątpliwa „królowa polskich rzek”, była tematem spotkania Komisji Historycznej w dniu 20 kwietnia 2012 roku. Podstawą do prezentacji stała się nowa książka napisana przez **Tadeusza W. Świątka**, członka naszej Komisji, wspólnie z **Rafałem Chwiszczukiem**, twórcą (wraz z T.W. Świątkiem) Fundacji CULTUS. Fundacja ta w lutym br. wydała swoją kolejną, 6-tą już książkę albumową, z cennymi, historycznymi fotografiami zatytułowaną *Królowa Wisła*.

Rafał Chwiszczuk – gość spotkania, twórca Fundacji Cultus, współautor książki „Królowa Wisła”

Autorzy zaprezentowali w swoim albumie Wisłę na przestrzeni 28 km (tyle jest jej dziś w granicach Warszawy) od najdawniejszych czasów po współczesność.

Tadeusz W. Świątek – nasz kolega z Komisji Historycznej, twórca Fundacji Cultus, współautor książki „Królowa Wisła”

Wśród 150 ilustracji znalazły się unikalne fotografie ze zbiorów obu autorów, niektóre zakupione na aukcji w Berlinie, a także użyczone przez dyrekcję Archiwum Państwowego m. st. Warszawy.

Przygotowana prezentacja multimedialna (zdjęcia i stare sztychy oraz dokumenty), komentowana naprzemiennie przez autorów, dała możliwość zapoznania się z książką i z rolą Wisły dla Warszawy.

Przy okazji tej prezentacji dowiedzieliśmy się więcej o **Fundacji CULTUS. Historia, sztuka, kultura** (zał. 2008). Zorganizowała ona kilka wystaw na stacjach metra Wilanowska i Świętokrzyska, bierze udział w Pikniku Archiwalnym w Pałacu Staszica, wydała m.in.: *Warszawa wielu kultur* (2009), *Przewodnik poWoli* (2010), *Wola – dzielnica wielu kultur* (2010), *Warszawski ruch społeczny* (2011) i *Od Sany do Kamy, czyli kobiety ruchu społeczny* (2011).

Na te książki oraz akcje pozyskiwała fundusze; album o Wiśle był natomiast wydany z funduszy własnych, stąd teraz szczególnie ważny będzie efekt sprzedaży. Książkę zakupić można w księgarniach oraz przez Internet. Również na naszym spotkaniu mogliśmy ją nie tylko obejrzeć, ale i kupić (dwie osoby skorzystały z okazji – cena promocyjna 50 zł.).

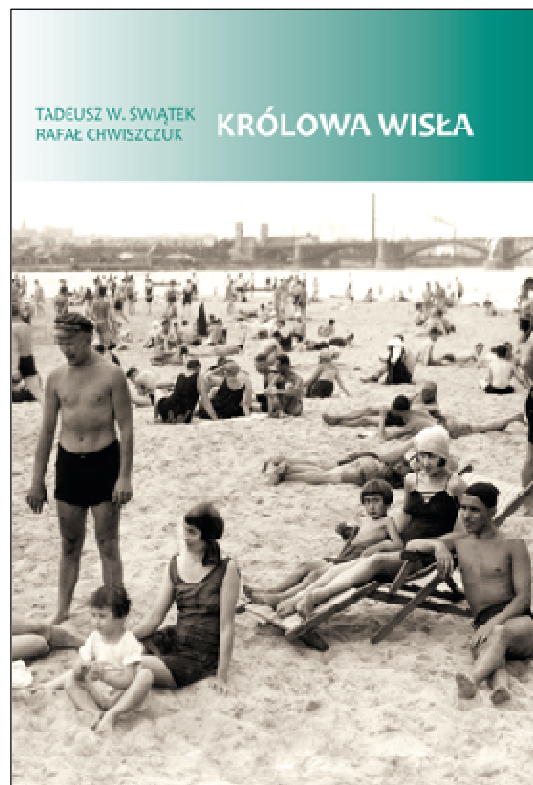
Albumowa księga podzielona jest na działy tematyczne, tak by przedstawić Wisłę w różnorodnych aspektach jej symbiozy z miastem i jego mieszkańcami. Pokazuje jej urodę i walory, a także niebezpieczeństwa powodzi i związane z tym zadanie regulacji, pokazuje komunikację wodną, sporty wodne, kluby nadwiślańskie, rekreację sportową i plażowanie, pokazuje „ludzi Wisły”, mieszkalne barki, historię mostów łączących oba brzegi Wisły - niszczonej podczas wojen.

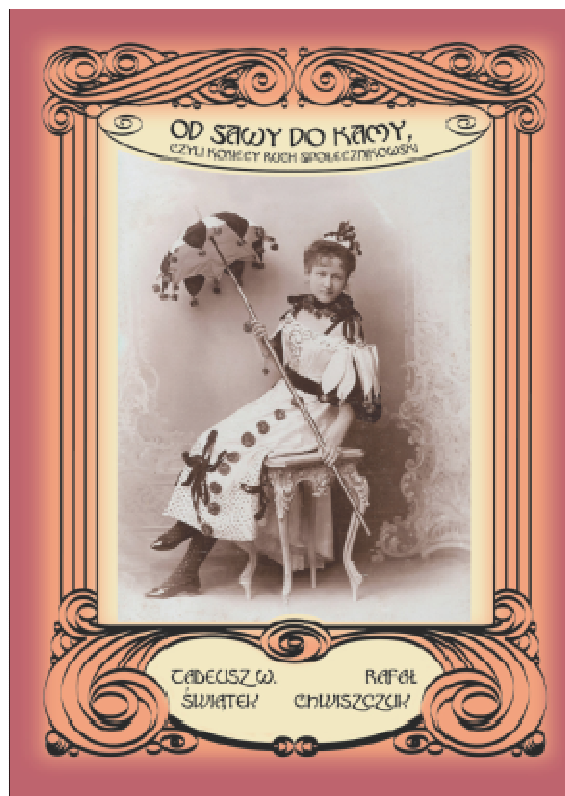
Widok Warszawy z Pragi – 1783 r.

Plaża Kozłowskiego istniejąca do wybuchu Powstania Warszawskiego

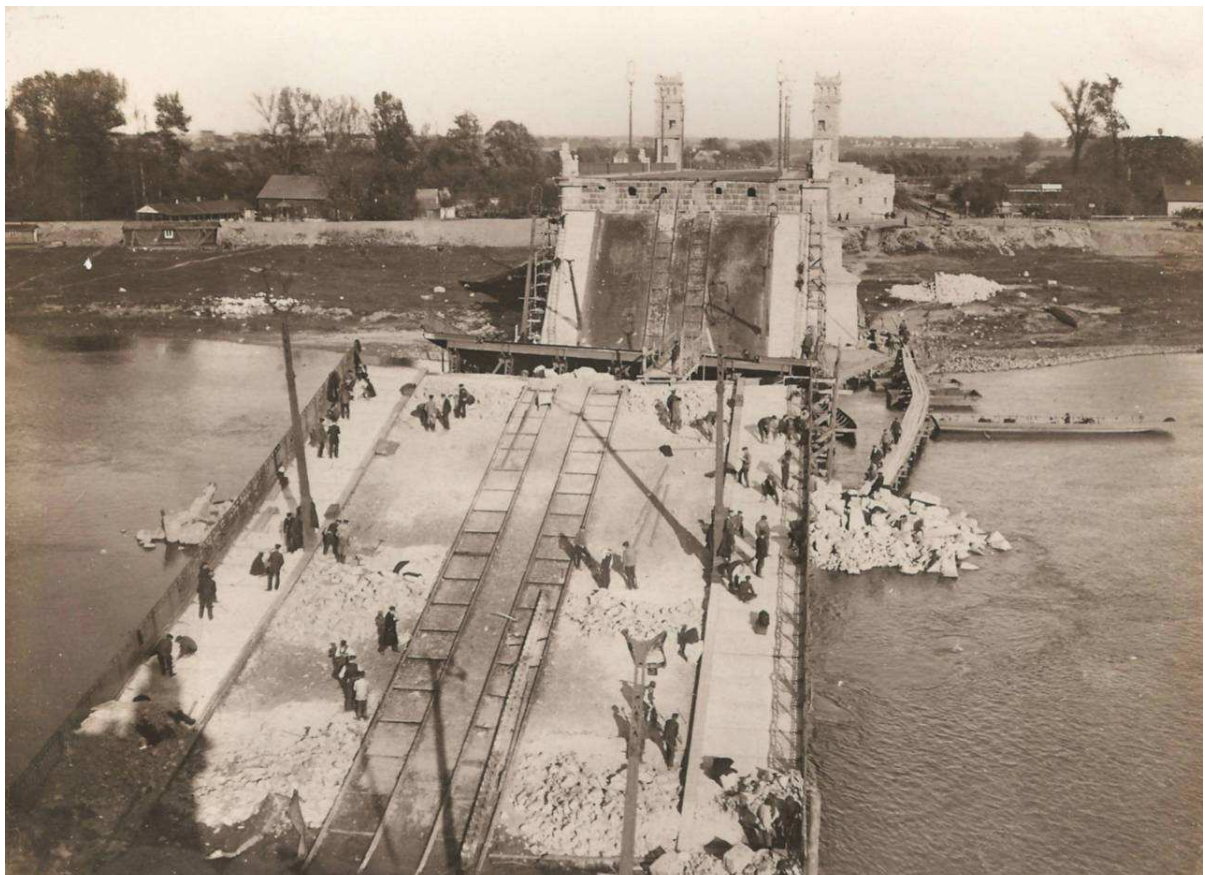

Powyżej i poniżej: okładki książek autorstwa T. Świątka i R. Chwiszczuka, wydanych przez Fundację Cultus

Przystań w Warszawie nad Wisłą, niedaleko mostu Kierbedzia, skąd odpływały statki do Młocin

Most Poniatowskiego wysadzony przez wycofujące się wojsko rosyjskie w 1915 r.

Cena Łodzi od 50 rs.

Łodzie Spacerowe
przez całe lato do wynajęcia

**WARSZAWSKA FABRYKA ŁODZI
TERLECKIEGO i S-a**
Praga, ulica Brukowa Nr. 407.
MEDAL SREBRNY
NA WYSTAWIE PRZEMYSŁOWEJ
1885 r.
ZAMÓWIENIA NA ŁÓDKI
przyjmuje sklep
W. Szuwalskiego
Plac Zygmunta Nr. 95 (nowy 89).

Reklama łodzi spacerowych

Plaża Poniatówka nad Wisłą, należąca w latach 1922-1944 do rodziny Greczyńskich. Była to najelegantsza prywatna plaża warszawska

Gościem spotkania była też dr **Joanna Angiel** z Wydziału Geografii Regionalnych Studiów Regionalnych UW, autorka książki ***Rzeka Wisła - jej wartości i percepcja. Wisła w edukacji geograficznej*** (Wyd. WGR UW).

Dr Joanna Angiel

Autorka książki, wielka miłośniczka Wisły, którą żeglowała „od początku do ujścia” i fotografowała - badała percepcję Wisły przez młodzież licealną uczącą się w 11 wybranych miastach nadwiślańskich (Wisła, Kraków, Sandomierz, Kazimierz Dolny, Warszawa, Włocławek, Toruń, Solec Kujawski, Grudziądz, Tczew, Gdańsk) - w 17 szkołach położonych tuż nad rzeką.

Badania miały służyć wnioskowi dotyczącemu sposobu nauczania o Wiśle, sugestiom programowym, czyli chodziło o określenie pożądanych zmian w edukacji geograficznej, także dotyczących zawarto-

Okładka opisywanej książki

ści podręczników. Wiedzę o Wiśle - jak dowodzi autorka - należy pogłębić, jest to bowiem rzeka narodowa, jeden z symboli Polski, a nie tylko „królowa polskich rzek”, rozumiana jako najdłuższa rzeka w Polsce.

Wisła okazała się interesującym tematem dyskusji, w której szczególnie aktywni byli dwaj wioślarze z Komisji: Mieczysław Wojdyga i Tadeusz Burchacki. Dotyczyła ona nie tylko sportów wodnych i rekreacji czy zagospodarowania wybrzeży Wisły, regulacji, itp. lecz również wydarzeń z czasów okupacji hitlerowskiej w Polsce.

Zamieszczone tu zdjęcia – przesłane zostały przez autorów obu książek do wykorzystania w tym sprawozdaniu.

Tekst: bps. Opracowanie: Halina Niemiec

fol. Joanna Angiel, 09.2007 r.

Fot. 2. Wisła w odcinku źródłowym w Beskidzie Śląskim (Beskidy Zachodnie); okolice Wisły.

fol. Marek Angiel, 07.2005 r.

Fot. 3. Wisła w obszarze Pomostu Krakowskiego (Brama Krakowska); okolice Tyńca i Białan.

fol. Marek Angiel, 05.2004 r.

Fot. 4. Wisła w obszarze Niziny Nadwiślańskiej (Kotlina Sandomierska); okolice Barczkowa.

fol. Joanna Angiel, 07.2008 r.

Fot. 8. Wisła w obszarze Kotliny Płockiej (Pradolina Toruńsko-Eberswaldzka); okolice Płocka.

---

fol. Marek Angiel, 08.2006 r.

Fot. 9. Wisła w obszarze Doliny Kwidzyńskiej (Dolina Dolnej Wisły); okolice Nowego.

fol. Marek Angiel, 07.2009r.

Fot. 29. Percepcja Wisły przez uczniów - związek miasta z Wisłą. Studnia głębinowa „Gruba Kaśka” - ujęcie wody dla dużej części Warszawy znajduje się pod dnem Wisły (Dolina Środkowej Wisły). Żaden z badanych uczniów nie przywołał jej jako znaku związku Warszawy z Wisłą.

Zdjęcia ze spotkania Komisji Historycznej w dniu 20 kwietnia 2012 roku

Komisja Historyczna na spotkaniu w dniu 20 kwietnia 2012 roku

Od lewej: Barbara Petrozolin-Skowrońska, dr Joanna Angiel, Mieczysław Wojdyga, Tadeusz Burchacki, Janina Wyczółkowska, Agnieszka Wyczółkowska

Od lewej: dr Madurowicz, Alicja Lutostańska i Henryk Zieliński